

Guide til **Fuldmagter**

Ældre©Sagen

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes. The paper then moves on to discuss the challenges of conducting research in diverse cultural settings. It notes that researchers often face difficulties in establishing rapport with participants and in interpreting their responses. To address these challenges, the paper suggests several strategies, including the use of local researchers and the development of culturally appropriate research instruments. The final part of the paper discusses the importance of ethical considerations in cross-cultural research. It emphasizes the need for researchers to obtain informed consent from participants and to ensure that the research is conducted in a way that respects the dignity and rights of all individuals involved.

Indhold

- 4** Hvad er en fuldmagt?
- 9** Fremtidsfuldmagter
- 13** Ældre Sagens Generalfuldmagt
- 14** Oversigt over fuldmagter
- 18** Andre fuldmagter
- 22** Hvis man ikke i tide har oprettet fuldmagt

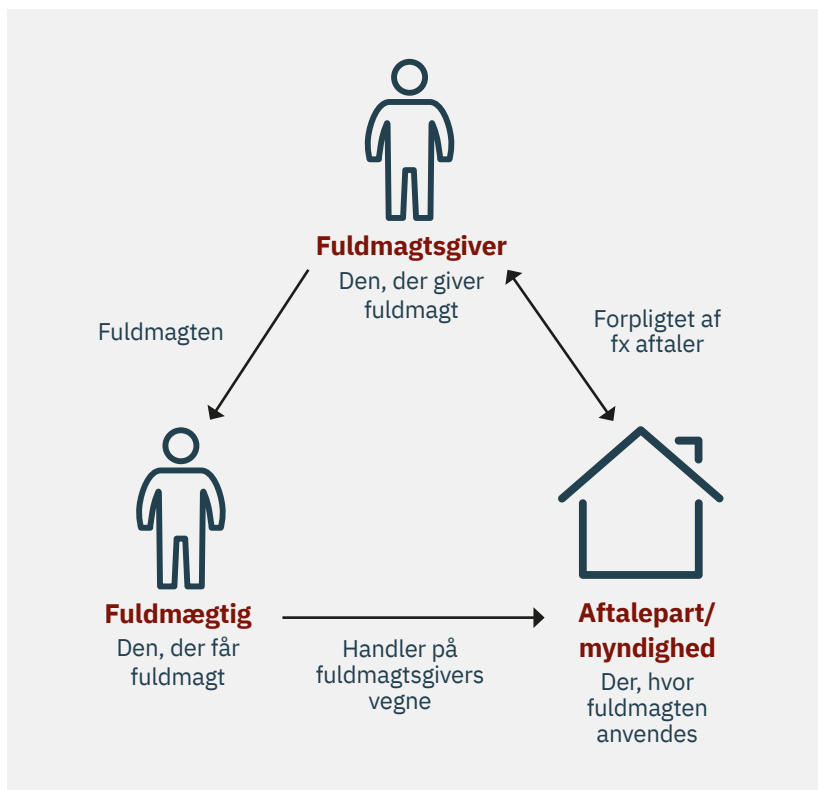
Hvad er en fuldmagt?

Livet er uforudsigeligt. Man kan komme ud for en ulykke og ligge i koma, blive ramt af en blodprop eller få en demenssygdom. Det kan medføre, at man ikke selv kan træffe beslutninger, og det kan gøre tilværelsen vanskelig for ens ægtefælle og familie, som ikke uden videre kan handle og træffe beslutninger på ens vegne.

Den situation kan man i vidt omfang komme i forkøbet ved at oprette en fuldmagt. Fuldmagten skal oprettes på et tidspunkt, hvor man har sin fornufts fulde brug. Fuldmagten har bl.a. den fordel, at man dermed selv kan beslutte, hvem der skal være fuldmægtig og hvilke dispositioner, fuldmagten skal omfatte. En fuldmagt kan overflødiggøre et værgemål, som vil være alternativet, hvis der ikke i tide er oprettet en fuldmagt.

At give en person fuldmagt betyder, at man giver fuldmægtigen ret til at handle på ens vegne, indenfor de områder fuldmagten omfatter. Fuldmagten betyder også, at man bliver berettiget og forpligtet af de aftaler, som fuldmægtigen indgår på ens vegne, når de ligger indenfor fuldmagtens område. Til gengæld betyder det ikke, at man mister sin selvbestemmelse eller bliver umyndiggjort. Tværtimod bevarer man sin egen vilje og ret til at handle, selv om man giver en anden person fuldmagt og ret til at handle på sine vegne.

En fuldmagt kan dække bestemte handlinger, fx at administrere betalinger, købe eller sælge aktiver, opsigte lejemål eller være dokumentation for, at en anden person kan repræsentere én ved kontakt til offentlige myndigheder.

Generalfuldmagt eller specialfuldmagt

En generalfuldmagt er formuleret, så den søges at dække alle tænkelige forhold. Det gælder fx Ældre Sagens generalfuldmagt.

En specialfuldmagt er en fuldmagt, hvor fuldmagtsgiver har bestemt, at fuldmagten kun skal gælde på et specifikt område, fx det økonomiske område. Man kan overveje at opdele sine fuldmagter i flere specialfuldmagter og evt. vælge forskellige fuldmægtige for de områder, som den konkrete fuldmagt skal dække.

Overvejelser

En fuldmagt hviler på tillid, og det er derfor vigtigt nøje at overveje, hvem der skal tage hånd om ens økonomiske og personlige forhold, hvis man selv bliver ude af stand til det.

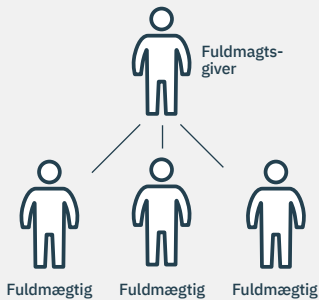
Før man udpeger en fuldmægtig, bør man inddrage personen i sine overvejelser. På den måde kan man sikre sig, at personen både har evne og vilje til at varetage opgaven, hvis det bliver aktuelt. Også en reel instruktion til fuldmægtigen kan være hensigtsmæssig.

Det er hensigtsmæssigt løbende at overveje, om der er sket ændringer i ens livssituation, som har betydning for, hvem man ønsker som fuldmægtig, og hvad fuldmagten skal omfatte. I så fald bør man ændre sin fuldmagt.

Det er en god idé at give mere end én person fuldmagt, fx ens ægtefælle og et voksent barn, eller to voksne børn. Man skal så overveje, om fuldmægtigene skal være sideordnede eller rangordnede. Sideordnede fuldmægtige træder alle i funktion som fuldmægtige, men kan også handle hver for sig (medmindre du har bestemt, at de skal handle i forening). Ved rangordnede fuldmægtige er der en eller flere primære fuldmægtige og en eller flere subsidiære fuldmægtige. Subsidiære fuldmægtige træder kun i funktion, hvis den eller de primære fuldmægtige ikke kan eller vil påtage sig opgaven som fuldmægtig.

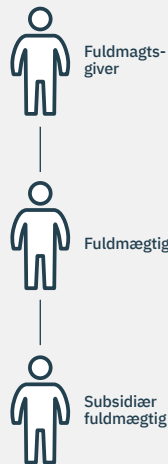
Manglende enighed mellem sideordnede fuldmægtige kan gøre fuldmagten ubrugelig, hvis det er formuleret som et krav i fuldmagten, at de sideordnede fuldmægtige skal være enige for at kunne handle.

Sideordnede fuldmægtige

Flere fuldmægtige kan handle samtidig, og kan handle hver for sig (medmindre andet er bestemt)

Rangordnede fuldmægtige

- Én eller flere primære
- Subsidiære træder kun til ved behov

Ophør af fuldmagten

En fuldmagt ophører automatisk, hvis fuldmagtsgiver afgår ved døden. Fuldmagten ophører også, hvis fuldmagtsgiveren kommer under værge-mål, som omfatter de samme forhold som fuldmagten.

Fuldmagten ophører desuden, hvis fuldmægtigen ikke længere kan, eller ønsker at kunne handle på fuldmagtsgivers vegne, eller hvis fuldmagten bliver tilbagekaldt af fuldmagtsgiver. Tilbagekaldelse kræver imidlertid, at fuldmagtsgiveren har handleevnen, dvs. fornuftens fulde brug, i be-hold ved tilbagekaldelsen.

I praksis er det den altovervejende antagelse, at fuldmagten også gæl-der efter det tidspunkt, hvor fuldmagtsgiver har mistet fornuftens fulde brug.

Opret både almindelig (general)fuldmagt og fremtidsfuldmagt

For at undgå enhver tvivl om, hvorvidt man har sikret sin ægtefælle/pårørende handleevne i tilfælde af, at man som fuldmagtsgiver selv måtte blive ude af stand til at handle, bør man overveje at oprette både en generalfuldmagt og en fremtidsfuldmagt.

Det skyldes dels, at fremtidsfuldmagten først kan sættes i kraft, når der er lægelig dokumentation for, at fuldmagtsgiver er ude af stand til at varetage sine forhold. Med en generalfuldmagt kan det undgås, at der opstår et "tomrum" i perioden fra behovet for en virksom fuldmagt opstår og indtil Familieretshuset har truffet afgørelse om ikraftsættelse af en fremtidsfuldmagt. Desuden er der nogle situationer, hvor der i lovgivningen stilles udtrykkeligt krav om en fremtidsfuldmagt, hvorfor en generalfuldmagt ikke kan bruges (se skema med oversigt over fuldmagter).

Endelig kan man i praksis komme ud for, at nogle myndigheder, banker m.fl. i nogle tilfælde ikke vil anerkende en almindelig generalfuldmagt, men stiller krav om en fremtidsfuldmagt. Dette på trods af at almindelige generalfuldmagter fortsat anerkendes og er gyldige efter ikrafttræden af lov om fremtidsfuldmagter.

Formkrav

Der er ikke særlige lovkrav til udformningen af fuldmagter, medmindre man ønsker at oprette en fremtidsfuldmagt. Af hensyn til anvendeligheden anbefales det, at fuldmagter udformes skriftligt, og at det så klart som muligt beskrives, hvilke forhold fuldmagten skal dække.

Fremtidsfuldmagter

I september 2017 blev der ved lov indført en ny form for fuldmagter – fremtidsfuldmagter. I loven er der fastsat en række specifikke krav til oprettelse, form, registrering og ikraftsættelse af fremtidsfuldmagten.

I forhold til andre fuldmagter sikrer de specifikke krav bl.a., at der er større sikkerhed for, at den, der udsteder fuldmagten, er habil, ligesom man er sikret imod, at fuldmagten bliver væk, da den registreres og opbevares i fremtidsfuldmagtsregisteret.

Endelig er man garanteret, at en fremtidsfuldmagt først kan sættes i kraft, hvis man ikke længere er i stand til at handle fornuftsmæssigt, og Familieretshuset har truffet afgørelse om dette på baggrund af en lægeerklæring.

Det betyder på den anden side, at en fremtidsfuldmagt ikke kan sættes i kraft, blot fordi man er svækket, ikke selv orker at tage sig af sine forhold, eller fordi man hellere vil have, at en anden tager sig af det.

I så fald har man brug for en anden type fuldmagt, fx en generalfuldmagt.

Oprettelse af fremtidsfuldmagt

Oprettelsen af en fremtidsfuldmagt består af to trin:

1. Ved brug af MitID skal fuldmagten indtastes i det digitale fremtidsfuldmagtsregister via www.tinglysning.dk. Ved oprettelsen skal man tage stilling til, hvilke områder fuldmagten skal dække, og man skal selv formulere selve teksten. Der findes ikke fortrykte formularer til

dette i det digitale indtastningsskema, så man skal have sin tekst til fremtidsfuldmagten klar inden indtastning.

I Justitsministeriets vejledning om fremtidsfuldmagter, findes en række eksempler på koncepter for fremtidsfuldmagter, som man kan tage udgangspunkt i, når man formulerer sin fremtidsfuldmagt. Justitsministeriets vejledning inkl. eksempler kan hentes på deres hjemmeside www.justitsministeriet.dk

Fuldmagten underskrives digitalt med MitID.

2. Senest et halvt år efter indtastningen og underskrivelse skal man vedkende sig fremtidsfuldmagten foran en notar ved personligt fremmøde i den lokale byret. Det koster 300 kr. i retsafgift. Bemærk: Hvis man ikke møder frem hos notaren inden 6 måneder efter den digitale indtastning, bortfalder fuldmagten og vil derfor blive slettet i fremtidsfuldmagsregistret.

Notaren sikrer sig ens identitet ved forevisning af billedlegitimation (pas eller kørekort - det er uden betydning om passet eller kørekortet er udløbet), at man fornuftsmæssigt er i stand til at oprette fuldmagten, og at oprettelse af fremtidsfuldmagten er ens eget ønske. Herefter er fuldmagten formelt oprettet.

Hvis man ikke er i stand til at møde op fysisk hos notaren, kan man mod betaling af transport få notaren til at komme til ens bopæl eller hospitalet.

Ændringer af fremtidsfuldmagter skal foretages på samme måde. Man kan altså ikke rette i en allerede oprettet fremtidsfuldmagt.

Hvis man er fritaget for modtagelse af Digital Post fra det offentlige, kan man oprette fremtidsfuldmagten på papir. En kopi af fremtidsfuldmagten indsendes til Familieretshuset, der indkalder en til personligt møde, hvor den originale fremtidsfuldmagt underskrives. Under mødet påser Familieretshuset ens identitet ved forevisning af billedlegitimation (som ovenfor), og undersøger også, om man er i stand til at handle fornuftsmæssigt. Mødet i Familieretshuset erstatter mødet hos notaren.

Sådan bliver fuldmagten sat i kraft

Hvis der opstår behov for at gøre brug af fuldmagten, skal den først sættes i kraft.

Det sker ved, at fremtidsfuldmægtigen, fremtidsfuldmagtsgiveren eller fx en pårørende sender en ansøgning herom til Familieretshuset vedlagt en lægeerklæring om fuldmagtsgiverens aktuelle helbredstilstand. Familieretshuset vurderer herefter, om betingelserne for ikraftsættelse er opfyldt.

Der skal betales en afgift for behandling af ansøgningen på pt. 1.475 kr. Derudover skal man betale for lægeerklæringen.

Tinglysning i Personbogen

Når Familieretshuset har afgjort, at fremtidsfuldmagten skal træde i kraft, tinglyses fuldmagten i Personbogen. På den måde gøres omverdenen, fx offentlige myndigheder og andre aftalepartnere, bekendt med indholdet af fuldmagten, og at den er trådt i kraft.

Eksisterende fuldmagter på papir

En eksisterende fuldmagt (fx en generalfuldmagt) der er eller bliver oprettet uden om fremtidsfuldmagtssystemet, vil stadig være gældende side om side med fremtidsfuldmagten.

I forbindelse med oprettelse af fremtidsfuldmagten er det derfor vigtigt at overveje, om andre fuldmagter skal tilbagekaldes eller fortsætte med at gælde.

Ældre Sagens Generalfuldmagt

Ældre Sagen har udviklet en generalfuldmagt, der omfatter økonomiske forhold og personlige forhold.

Generalfuldmagten kan anvendes af alle myndige personer, der har fornuftens fulde brug.

Hvis man har behov for at afvige fra Ældre Sagens generalfuldmagt, bør man som udgangspunkt få bistand af en erfaren advokat på området til at få udformet en fuldmagt, der er tilpasset ens konkrete behov.

Det samme gælder, hvis man i stedet - eller som supplement - vælger at oprette en fremtidsfuldmagt.

Oprettelse

På www.aeldresagen.dk kan man printe den tomme skabelon til generalfuldmagten ud med henblik på at udfylde den i hånden, fx sammen med en pårørende, for derefter at underskrive fuldmagten i overværelse af vitterlighedsvidner eller hos notaren.

Vitterlighedsvidnerne skal være uvildige og udenforstående, dvs. de må ikke have interesse i fuldmagtens indhold.

Vitterlighedsvidnerne bekræfter ved deres underskrift, at de har overværet underskrivelsen af fuldmagten, og at fuldmagtsgiveren ved underskrivelsen var ved sin fornufts fulde brug.

Hvis man vælger at gå til notar, skal man først underskrive fuldmagten dér. Notaren attesterer tid og sted for underskrivelsen af fuldmagten, og sikrer

sig ens identitet ved forevisning af billedlegitimation (som udgangspunkt pas eller kørekort – det er uden betydning om passet eller kørekortet er udløbet). Man skal betale en retsafgift på 300 kr. pr. fuldmagt.

Ikrafttræden og anvendelse

Generalfuldmagten træder som udgangspunkt i kraft, når den er underskrevet, og man bør derfor opbevare den originale fuldmagt på et sikkert sted, indtil det tidspunkt, hvor det bliver aktuelt at benytte den.

Husk at orientere fuldmægtigen om, hvor den originale fuldmagt befinder sig, så den kan findes, hvis der bliver behov for at bruge den.

Oversigt over fuldmagter

Her kan man se de umiddelbare forskelle på en fremtidsfuldmagt og Ældre Sagens generalfuldmagt.

	Fremtidsfuldmagter	Ældre Sagens generalfuldmagt
Lovgrundlag	Lov om fremtidsfuldmagter.	Aftaleloven. Forvaltningsloven. Persondataregler.
Hvem kan give fuldmagten?	Alle myndige personer med fornuftens fulde brug kan oprette fuldmagt.	Alle myndige personer med fornuftens fulde brug kan oprette fuldmagt.

	Fremtidsfuldmagter	Ældre Sagens generalfuldmagt
Hvem kan være fuldmægtig?	Alle myndige personer kan vælges til at være fuldmægtig.	Alle myndige personer kan vælges til at være fuldmægtig.
Oprettelse	<i>Ikke fritaget for Digital Post:</i> - Først skal fuldmagten indtastes og underskrives digitalt via www.tinglysning.dk. - Dernæst skal en notar påtegne fremtidsfuldmagten for at bekræfte fuldmagtsgiverens identitet og evne til at handle fornuftsmæssigt, og at fremtidsfuldmagten er udtryk for ens eget ønske. Det forudsætter, at man møder personligt op hos notaren, og det er et krav, at det sker inden seks måneder efter den digitale underskrift. Herefter er fuldmagten registreret i Fremtidsfuldmagtsregistret. <i>Fritaget for Digital Post:</i> - Man skal indsende en kopi af sin fremtidsfuldmagt på papir til Familieretshuset og derefter underskrive den originale fremtidsfuldmagt ved personligt fremmøde. Herefter vil Familieretshuset oprette den digitalt. Man skal ikke til notar herefter.	Ældre Sagens generalfuldmagt udskrives fra www.aeldresagen.dk og udfyldes. Skal underskrives i overværelse af to uvildige vitterlighedsvidner eller notar.
Ikraft-sættelse	Fuldmagtsgiver eller fremtidsfuldmægtig skal bede Familieretshuset om at sætte fremtidsfuldmagten i kraft og skal bl.a. fremlægge lægeerklæring om fuldmagtsgivers helbredstilstand. Det er Familieretshuset, der afgør, om fuldmagten skal sættes i kraft.	Fuldmagten træder som udgangspunkt i kraft det øjeblik, fuldmagtsgiver underskriver fuldmagten.

	Fremtidsfuldmagter	Ældre Sagens generalfuldmagt
Gebyr	Det koster 300 kr. i gebyr at få fremtidsfuldmagten påtegnet af notaren. Det koster 1.475 kr. i gebyr, når man ansøger Familieretshuset om at ikraftsættelse af fremtidsfuldmagten. Derudover skal man betale for lægeerklæring, som skal sendes til Familieretshuset. Der kan evt. også være udgifter til advokat, hvis man vælger at få juridisk hjælp.	Det koster intet at bruge Ældre Sagens generalfuldmagt. Det koster dog 300 kr. i gebyr pr. fuldmagt, hvis man vælger notarpåtegning.
Registrering	Afgørelsen om ikraftsættelse bliver tinglyst i Personbogen, hvorved fuldmagten bliver tilgængelig for aftaleparter og offentlige myndigheder, og fuldmægtigen bliver legitimeret til at råde.	Generalfuldmagten registreres ikke noget sted. Man står selv for at opbevare fuldmagten forsvarligt, indtil man ønsker at benytte den.
Tilsyn	Familieretshuset kan indlede en tilsynssag, hvis de bliver opmærksomme på forhold, som kan stride mod fuldmagtsgivers interesser. Det kaldes "hvilende tilsyn".	Ældre Sagens generalfuldmagt hviler på tillid, og der er intet officielt tilsyn med dem.
Indflytning i plejebolig	Indflytning i plejebolig uden samtykke fra den, der skal flytte, kræver et værgemål, en fremtidsfuldmagt, der omfatter forholdet eller en nær pårørende med attest. Bemærk der gælder særlige regler om flytning uden samtykke.	Indflytning i plejebolig uden samtykke fra den, der skal flytte, kræver et værgemål, en fremtidsfuldmagt, der omfatter forholdet eller en nær pårørende med attest. Værgen, en fremtidsfuldmægtig eller en pårørende med attest, kan ikke erstattes af en generalfuldmægtig. Bemærk der gælder særlige regler om flytning uden samtykke.

Andre fuldmagter

Retten til at give en anden person fuldmagt, og på den måde lade en anden repræsentere sig, er beskrevet i forvaltningsloven. Loven gælder for hele den offentlige forvaltning, fx Skattestyrelsen, sundhedsvæsenet, kommunerne og Udbetaling Danmark.

Det er forskelligt, hvilke fuldmagtsløsninger de forskellige myndigheder stiller til rådighed. Nogle myndigheder kræver digital fuldmagt, mens man i forhold til andre skal bruge en blanket eller papirfuldmagt. Myndighederne kan ikke stille krav om en særlig udformet fuldmagt, medmindre dette er fastsat i lovgivningen. Man kan læse mere om de forskellige muligheder for fuldmagter på www.borger.dk

Digitale fuldmagter

En person, der ikke kan betjene sig selv digitalt i forhold til offentlige myndigheder, kan give en pårørende, en advokat eller plejepersonale fuldmagt til at ansøge digitalt om en ydelse eller hjælpe med en sag. Det kan være aktuelt, hvis personen ikke har MitID, eller hvis pågældende har svært ved det digitale.

Det er ikke muligt at give en anden person fuldmagt til at anvende ens eget MitID. I stedet kan der via Digitaliseringsstyrelsen oprettes en digital fuldmagt til fx en pårørende, som herefter kan anvende myndighedernes selvbetjeningsløsninger med sit eget MitID på vegne af den, som har givet fuldmagt dertil.

Fuldmagtsløsningen Digital Fuldmagt er udarbejdet til brug for offentlige myndigheders selvbetjeningsløsninger. Digitale fuldmagter findes inden for flere sagsområder, fx til boligstøtte, pension og andre offentlige ydelser, læge- og sygehusindkaldelser, lægejournaler, bygge- og miljøtilladelser mv. Fuldmagten er begrænset til den enkelte offentlige myndigheds digitale løsninger.

En digital fuldmagt oprettes på **www.borger.dk**, hvor man også kan læse mere om digital fuldmagt. Samme sted kan den (kommende) fuldmægtig også anmode om en digital fuldmagt.

Hvis man anmoder om digital fuldmagt, skal fuldmagtsgiver godkende den digitalt på **www.borger.dk**. Man kan også vælge, at anmodningen sendes som fysisk brev til fuldmagtsgiver. Fuldmagtsgiver godkender så anmodningen ved at underskrive og returnere fuldmagtsanmodningen til Borgerservice.

Læs mere om hvordan man anmoder om digitale fuldmagter på **www.digst.dk**

Når den digitale fuldmagt er oprettet, modtager fuldmægtigen en bekræftelse, og kan herefter handle med sit eget MitID på fuldmagtsgivers vegne indenfor det område, fuldmagten gælder.

Digitale fuldmagter, hvis man har generalfuldmagt, fremtidsfuldmagt eller værgemål

Hvis man har en gyldig generalfuldmagt eller en ikraftsat fremtidsfuldmagt, kan man bruge disse til at få en digital fuldmagt. Man skal anmode om den digitale fuldmagt, som ovenfor beskrevet, og vælge at anmodningen skal sendes med fysisk brev til fuldmagtsgiver. Anmodningen skal så underskrives af fuldmægtigen selv på vegne af fuldmagtsgiver og returneres med dokumentation for fuldmagtsforholdet til borgerservice i kommunen via Digital Post eller brevpost.

Samme fremgangsmåde gælder, hvis man er væрге for en anden person.

Hvor længe gælder en digital fuldmagt

Den digitale fuldmagt træder i kraft straks, fuldmægtigen har fået bekræftelse på oprettelsen, og den løber indtil den valgte udløbsdato.

En digital fuldmagt ophører også, hvis den bliver tilbagekaldt. Både fuldmagtsgiver og fuldmægtigen kan tilbagekalde fuldmagten, enten digitalt eller ved at henvende sig til borgerservice i kommunen.

Digital fuldmagt til en privat virksomhed

Den digitale fuldmagtsløsning udarbejdet af Digitaliseringsstyrelsen omfatter ikke private virksomheder. Hvis man som fuldmagtsgiver ønsker at give sin fuldmægtig en digital adgang til private virksomheder, fx sit forsikringsselskab, bank eller pensionsselskab, skal man kontakte den enkelte virksomhed om muligheden herfor.

Bankfuldmagt

Bankerne stiller forskellige fuldmagtsløsninger til rådighed. Man kan udstede en bankfuldmagt, hvor man giver sin fuldmægtig (via fuldmægtigens eget MitID) ret til at varetage sine bankforhold. Det kan fx være at disponere over ens konti og depoter, betale regninger m.m.

Bankfuldmagten oprettes i den pågældende bank af fuldmagtsgiver. Fuldmagten kan udstedes til en eller flere fuldmægtige, så der fx skal to fuldmægtige til i forening at gennemføre en overførsel eller betaling.

Hvis de to fuldmægtige ikke er enige om en disposition, kan fuldmagten dog blive virkningsløs, og man bør derfor nøje overveje denne løsning.

Hvis man ikke i tide har oprettet fuldmagt

Bliver man ude af stand til at varetage egne forhold på en fornuftig måde eller mister sin dømmekraft, og man ikke i tide har oprettet fuldmagt, kan det blive nødvendigt med et værgemål. Det kan også tænkes, at ens pårørende kan bistå via en attest til nær pårørende. Begge dele udstedes af Familieretshuset. Se mere om både værgemål og attest til nær pårørende på Familieretshusets hjemmeside www.familieretshuset.dk

Familieretshuset

Tlf. 72 56 70 00

www.familieretshuset.dk

Du kan altid få svar
på dine spørgsmål om fuldmagter

Ring til Rådgivningen på

70 89 00 81

Åbningstider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag kl. 10-14 og torsdag kl. 14-18.

Ældre Sagen